# Staatsblad
# van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2016

## 141

## Besluit van 31 maart 2016, houdende wijziging van het Besluit donorregister

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 12 februari 2016, kenmerk 885236-145377-WJZ;
Gelet op artikel 10, vierde lid, van de Wet op de orgaandonatie;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 2 maart 2016, No.W13.16.0027/III);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 29 maart 2016, nummer 945369-145377-WJZ;

Hebben goedgevonden en verstaan:

**ARTIKEL I**

Het Besluit donorregister wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 komt te luiden:

**Artikel 2**

Het papieren donorformulier bevat de in de bijlage 1 opgenomen tekst. Het digitale donorformulier bevat de in bijlage 2 opgenomen tekst. Onze Minister kan aan de tekst van het papieren en digitale donorformulier instructies toevoegen met betrekking tot het invullen, dateren, ondertekenen en versturen.

B

Artikel 7 komt te vervallen.

C

De bijlage wordt vervangen door de bijlagen bij dit besluit.

## ARTIKEL II

Vóór 1 juli 2016 aan ingezetenen als bedoeld in de Wet basisregistratie personen toegezonden donorformulieren en donorformulieren die vóór deze datum in omloop waren, kunnen ook na inwerkingtreding van dit besluit worden gebruikt om in het donorregister aantekening te maken van de wilsbeschikking van betrokkene omtrent het verwijderen van organen.

## ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2016.

Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 26, zesde lid j° vijfde lid, van de Wet op de Raad van State, omdat het zonder meer instemmend luidt.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Wassenaar, 31 maart 2016

Willem-Alexander

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers

Uitgegeven de *tweeëntwintigste* april 2016

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

stb-2016-141
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2016

**BIJLAGE 1:** **PAPIEREN VERSIE DONORFORMULIER**

**Stap 1 Uw persoonlijke gegevens**

*Naam*
Voorletters [..................]
Tussenvoegsel [..................]
Achternaam [..................]

*Geboortedatum en geslacht*
Dag [...]
Maand [...]
Jaar [...]
Geslacht ☐ man ☐ vrouw

*Burgerservicenummer*
Burgerservicenummer [..................]

Straat [..................]
Huisnummer en toevoeging [..................]
Postcode [..................]
Plaats [..................]

**Stap 2 Kies één van de vier onderstaande keuzes**

☐ **Keuze 1 Ja, ik geef toestemming.**
Ik stel mijn organen en weefsels na mijn overlijden beschikbaar voor transplantatie. Het gaat om de volgende organen en weefsels: alvleesklier, bloedvaten, botweefsel/kraakbeen/pezen, darmen, hart, hartkleppen, huid, lever, longen, nieren en oogweefsel.

Wilt u **alle** bovengenoemde organen en weefsels beschikbaar stellen voor transplantatie?
Ja/Nee

Ik geef toestemming, maar de volgende organen en/of weefsels stel ik **NIET** beschikbaar voor transplantatie.

| | | | |
|---|---|---|---|
| ☐ alvleesklier | ☐ darmen | ☐ huid | ☐ nieren |
| ☐ bloedvaten | ☐ hart | ☐ lever | ☐ oogweefsel |
| ☐ botweefsel, kraakbeen en pezen | ☐ hartkleppen | ☐ longen | |

☐ **Keuze 2 Nee, ik geef geen toestemming.**
Ik stel mijn organen en weefsels na mijn overlijden NIET beschikbaar voor transplantatie.

☐ **Keuze 3 Mijn partner of familie beslist.**
Mijn partner of familie beslist na mijn overlijden of mijn organen en weefsels beschikbaar zijn voor transplantatie.

☐ **Keuze 4 De door mij gekozen persoon beslist.**
De volgende persoon beslist na mijn overlijden of mijn organen en weefsels beschikbaar zijn voor transplantatie.

| | |
|---|---|
| Voorletters | [..................] |
| Tussenvoegsel | [..................] |
| Achternaam | [..................] |
| | |
| Straat | [..................] |
| Huisnummer en toevoeging | [..................] |
| Postcode | [..................] |
| Plaats | [..................] |
| Land | [..................] |
| | |
| Telefoonnummer 1 | [..................] |
| Telefoonnummer 2 | [..................] |

**Stap 3 Ondertekening**

| | |
|---|---|
| Dag | [...] |
| Maand | [...] |
| Jaar | [...] |
| Uw handtekening | [..................] |

**BIJLAGE 2:** **DIGITALE VERSIE DONORFORMULIER**

**Maak uw keuze**

O **Ja, ik geef toestemming.**
Ik stel mijn organen en weefsels na mijn overlijden beschikbaar voor transplantatie.
Het gaat alleen om de volgende organen en weefsels: alvleesklier, bloedvaten, botweefsel/kraakbeen/pezen, darmen, hart, hartkleppen, huid, lever, longen, nieren en oogweefsel.

Wilt u **alle** bovengenoemde organen en weefsels beschikbaar stellen voor transplantatie?
O Ja
O Nee

De volgende organen en/of weefsels stel ik NIET beschikbaar:

| | | | |
|---|---|---|---|
| ☐ alvleesklier | ☐ darmen | ☐ huid | ☐ nieren |
| ☐ bloedvaten | ☐ hart | ☐ lever | ☐ oogweefsel |
| ☐ botweefsel, kraakbeen en pezen | ☐ hartkleppen | ☐ longen | |

O **Nee, ik geef geen toestemming.**
Ik stel mijn organen en weefsels na mijn overlijden **NIET** beschikbaar voor transplantatie.

O **Iemand anders beslist.**
Ik laat de beslissing over aan mijn partner, familie of een door mij gekozen persoon.

Wie wilt u laten beslissen?

O **Mijn partner of familie beslist.**
Mijn partner of familie beslist na mijn overlijden of mijn organen en weefsels beschikbaar zijn voor transplantatie.

O **De door mij gekozen persoon beslist.**
Ik kies zelf een persoon die na mijn overlijden beslist of mijn organen en weefsels beschikbaar zijn voor transplantatie.

**De volgende persoon beslist:**

| | |
|---|---|
| Voorletters | [..................] |
| Tussenvoegsel | [..................] |
| Achternaam | [..................] |
| | |
| Straat | [..................] |
| Huisnummer en toevoeging | [..................] |
| Postcode | [..................] |
| Plaats | [..................] |
| Land | [..................] |
| | |
| Telefoonnummer 1 | [..................] |
| Telefoonnummer 2 | [..................] |

## NOTA VAN TOELICHTING

### Aanpassing donorformulier

Met dit voorstel tot wijziging van het Besluit donorregister worden verbeteringen aangebracht in de papieren en de digitale versie van het donorformulier. Deze verbeteringen zijn vastgesteld naar aanleiding van resultaten van een gebruikerstest van het digitale donorformulier. Daarnaast zijn wijzigingen in het donorformulier aangebracht vanwege de mogelijkheden met betrekking tot donatie van oogweefsel.

Tot de inwerkingtreding van dit besluit was de digitale versie van het donorformulier onveranderd overgenomen van het papieren formulier waardoor de bijlage bij het besluit ook van toepassing was op de digitale omgeving. Bij de gebruikerstest van het digitale formulier bleek echter dat niet alle registraties werden afgerond en de digitale omgeving gebruiksvriendelijker kan. Aangezien de digitale technieken om iemand door een formulier te leiden de afgelopen jaren enorm zijn verbeterd, is besloten de digitale versie van het donorformulier daaraan aan te passen in de hoop dat alle registraties goed worden afgerond bij het registreren door middel van het digitale formulier. De vormgeving en inleidende teksten van het digitale formulier zijn aangepast om deze te doen aansluiten bij de digitale wensen van deze tijd. Hierdoor wijkt de digitale versie van het donorformulier in vormgeving af van de papieren versie. Omdat de tekst van de beide formulieren – zij het op beperkte onderdelen – van elkaar verschillen, worden met dit besluit twee formulieren vastgesteld: een papieren versie en een digitale versie van het donorformulier.

### Gebruikerstest

Uit een gebruikerstest van het digitale formulier bleek dat het bestaande digitale formulier onduidelijk was. Dit leidde ertoe dat gebruikers fouten maakten bij het invullen of zelfs besloten het formulier helemaal niet in te vullen. Naar aanleiding van deze gebruikerstest zijn verschillende aanpassingen doorgevoerd in het digitale formulier. Zo is de keuze tussengevoegd «*Iemand anders beslist*». Daarna kan worden aangegeven wie kan beslissen omtrent orgaandonatie: de nabestaanden of een zelf gekozen persoon.

Het gewijzigde papieren formulier is onderworpen aan een representatieve kwalitatieve test bij verschillende doelgroepen (waaronder laaggeletterden). Deze test toonde aan dat het nieuwe formulier over het algemeen goed begrepen wordt door de gebruikers. Enkele verbeteringen zijn naar aanleiding van de test nog doorgevoerd. Twee belangrijke verbeteringen van het formulier zijn de volgende. In het nieuwe donorformulier is op andere wijze vorm gegeven aan de mogelijkheid om organen uit te sluiten van orgaandonatie, wanneer wel toestemming wordt gegeven voor orgaandonatie. Deze optie is geplaatst in een stroomschema met duidelijke invulinstructies. Verder is op het nieuwe formulier «*Mijn nabestaanden beslissen*» in verband met het gewenste taalniveau vervangen door «*mijn partner of familie beslist*». Onder partner wordt hier verstaan: de partner waarmee de geregistreerde duurzaam samenleeft, of de partner waarmee de geregistreerde een geregistreerd partnerschap (samenlevingscontract) heeft. Dit wordt op de website van het donorregister uitgelegd voor gebruikers. Naar deze site wordt op beide formulieren verwezen voor meer informatie.

### Mogelijkheid tot het doneren van oogweefsel

Een andere aanleiding voor het aanpassen van het formulier is dat tegenwoordig meer mogelijkheden bestaan met betrekking tot het doneren van oogweefsel. Voorheen kon alleen hoornvlies worden

gedoneerd, tegenwoordig kunnen meer delen van het oog voor donatie gebruikt worden. Om die reden is bij de uit te sluiten organen of weefsels hoornvliezen vervangen door oogweefsel.

Mensen die zich na inwerkingtreding van dit besluit registreren zullen slechts de optie krijgen om oogweefsel al dan niet uit te sluiten; de optie hoornvliezen verdwijnt in zijn geheel van het formulier. Mensen die zich vóór de inwerkingtredingdatum van dit besluit geregistreerd hebben in het donorregister met keuze 1[1], zullen wanneer ze inloggen op www.donorregister.nl een melding krijgen dat het mogelijk is meer van het oog te doneren dan alleen het hoornvlies. Ze krijgen vervolgens het verzoek zich opnieuw te registreren en daarbij aan te geven of ze toestemming geven voor het doneren van oogweefsel. Mensen die geregistreerd zijn voor de inwerkingtredingdatum van dit besluit en toestemming hebben gegeven voor donatie van hoornvlies, zullen zo geregistreerd blijven totdat ze zich opnieuw registeren. Bij deze potentiële donoren zal wanneer dat aan de orde is, aan nabestaanden altijd om toestemming voor het doneren van meer van het oog dan alleen het hoornvlies gevraagd worden. Wanneer de geregistreerde hoornvlies heeft uitgesloten van donatie, zal ook het overige oogweefsel worden beschouwd als uitgesloten.

**Keuzes samengevoegd in digitaal formulier**

De verbeterde registratiesite van het donorregister is zo ontworpen dat degene die zich digitaal registreert, gemakkelijk door de keuzes heen geleid wordt. Zo worden keuze «*Mijn partner of familie beslist*» en «*De door mij gekozen persoon beslist*» digitaal eerst als één keuze gepresenteerd, namelijk: «*Iemand anders beslist*». Zodra men deze keuze selecteert volgt er een nieuw uitklapscherm waarin men kan kiezen tussen «*Mijn partner of familie beslist*» en «*De door mij gekozen persoon beslist*». De presentatie van de digitale versie van het donorformulier is dus aangepast. Aangezien de presentatie van het papieren en digitale formulier na deze aanpassing van elkaar afwijken is er nu gekozen om voor beide een aparte bijlage bij het besluit op te nemen.

**Twee aparte bijlagen voor het papieren en digitale formulier**

De vraagstelling rond donatie en de keuzes die men hieromtrent kan maken, zijn bij de papieren en de digitale versie van het donorformulier identiek gehouden. Hierdoor is er (afgezien van de toegevoegde tussenvraag) uiteindelijk geen verschil in de vraagstelling bij registratie door middel van de twee formulieren. Ook is geen verschil in de gegevens die worden geregistreerd in de twee versies van het formulier. Op het papieren formulier wordt naar de persoonlijke gegevens gevraagd van degene die zich registreert. Opgemerkt zij dat op het digitale formulier niet naar de persoonsgegevens wordt gevraagd van de persoon die zich wil registreren. Dit is niet nodig omdat deze gegevens al bekend zijn doordat men moet inloggen met DigiD om het donorformulier elektronisch te kunnen invullen.

De presentatie van de keuzes op de website bij de digitale versie van het formulier is nu zo ontworpen dat men nog beter door de keuzes heen wordt geleid. Hierdoor wijken sommige invulinstructies bij de digitale versie, van het papieren formulier af.

[1] Keuze 1 houdt in: «ja, ik geef toestemming», of «ja, ik geef toestemming met uitsluiting van bepaalde organen en/of weefsels».

**Vervallen artikel 7**

Met dit besluit vervalt artikel 7 vanwege het feit dat artikel 3, derde lid, waarnaar artikel 7 verwees, niet meer bestaat en er daardoor geen behoefte meer bestaat aan een langere verwerkingstermijn voor in specifieke gevallen ingezonden donorformulieren. In artikel 3, derde lid, was namelijk geregeld dat aan personen die in de periode vanaf 22 februari 1998 tot en met 31 december 2004 nieuw waren ingeschreven een donorformulier zou worden toegezonden. Daarbij werd verwacht dat er grote aantallen donorformulieren zouden worden ingezonden waarvoor een langere verwerkingstijd noodzakelijk was.

**Regeldrukeffecten**

Dit besluit heeft geen regeldrukeffecten voor het bedrijfsleven. Door deze wijziging is het formulier eenvoudiger geworden en is het voor de burger makkelijker geworden om de registratie te voltooien. Naar verwachting zal dit tot meer registraties in het donorregister leiden. Het zich registreren in het donorregister is in principe eenmalig tenzij de geregistreerde een wijziging wil aanbrengen in zijn registratie. Een registratie kan zo vaak gewijzigd worden als men wil.

**Overgangsbepaling**

Op grond van artikel II kunnen donorformulieren die zijn verzonden vóór 1 juli 2016 gebruikt blijven worden voor het registreren van wilsbeschikkingen in het donorregister. Daarnaast kunnen donorformulieren die bijvoorbeeld bij gemeenten in omloop waren voordat dit besluit in werking treedt, gebruikt blijven worden bij het registeren van wilsbeschikkingen in het donorregister.

**Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt met ingang van 1 juli 2016 in werking.

Het besluit is overeenkomstig artikel 10, vijfde lid, van de wet voorgelegd aan beide Kamers der Staten Generaal, die beide geen opmerkingen hebben gemaakt over dit besluit.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers